

Vertrouwelijk

ERS

d.

Verlag bezoek aan orgelmaker Ottes te Roden behorend bij brieven aan Kerkvoogdij Beilen dd.5/11/66.

De orgelmaker Ottes beschikt sinds kort over het gebruik in huur van een boerderij met opstallen aan de weg van Roden naar Leek.

In de stallen is onder de rietbedekking een werkruimte ingericht, die wat het machinepark betreft aan het begin van een bouwperiode staat.

Hij heeft, naar ik meende te kunnen vaststellen, behalve zijn broer, 3 mensen in zijn dienst.

In de werkplaats trof ik een in aanbouw zijnd orgel aan voor de Lutherse Kerk te Stadskanaal.

Het is een 66klaviers orgel van 5 stemmen.

De orgelkas ziet er redelijk goed uit, behoudens enige oneffenheden in de afwerking, die echter voor het instrument niet nadelig zijn. Het is echter een symptoem.

Het frontpijpwerk zag er afschuwelijk slecht uit. Het was geleverd door een toeleveringsbedrijf uit Noord Holland. Het overige pijpwerk vertoonde zeer inoecorechte afwerking. Schoef aangesoldeerd, aangevreten labia en kernen door onoordeelkundig vervaardigen, waartegen de hr. Ottes, naar hij zijde wel bezwaren had, doch het wel aanvaardde. Naar zijn zeggen was alles de schuld van de pijpenmakers van zijn leverancier. Ik trachtte hem te bewegen alle pijpen terug te zenden, doch hij was daartoe niet bereid. Het is overigens ook niet mijn zaak. Ik heb hem wel medegedeeld, dat hij nimmer een behoorlijke klank met dit pijpwerk zou kunnen verkrijgen.

De intonateur was, op navraag van mij, iemand van de kunstakademie uit Groningen. Het verband tussen zijn opleiding en die van intonateurs ontgaat mij derhalve.

Het was een beginnende, die aan dit slechte pijpwerk nog ongedraagbare toon en egaliteit trachtte te ontlocken. Tevergeefs echter.

De roeren vande roerfluit stonden alle scheef en niet in het midden, de bekken van de pijpen, het metaal en de wijze van solderen tartten elke beschrijving.

De windlade zag er opgevoerd netjes uit, doch bij meer nauwkeurige bestudering bleken er toch meerdere slordigheden in de afwerking en zeker fouten ten opzichte van de materiaalkouse geconstateerd te moeten worden.

Ik heb open en eerlijk met de hr. Ottes mijn ervaringen besproken.

Ik heb hem gezegd, dat ik dit geen stadium kon vinden, dat mij de moed kon geven opdrachtovergevers voor orgelmaken hem aan te bevelen. Ik heb de mogelijkheid opengelaten mijne standpunt te herzien naar aanleiding van zijn oventuele vorderingen. Hij had een orgeltje in Girmen afgeleverd, waarin de hr. Hillmann als geconstateerde van de Orgelcommissie grote door-en bijzpraak in de lade geconstateerd had. Hij had daarvan nog niets verholpen, en trachtte de indruk te wekken dat dat alles onjuist was.

De grote fout van zulk een beginnend bedrijfje is, dat de finantiële lasten een snel afwijken en opleveren van projecten noodzakelijk maken.

Vervolgens dat hij (Ottes) in een tijdperk is begonnen, waarop de orgelbouw in ons land zich op een hoog niveau beweegt en hij de brede ervaring en kritische instelling mist, die eerste klas orgelmakers wel bezitten.

Dit gebrek aan kritische instelling wordt bewezen door de vele kleine slordigheden en het aanvaarden onder protest van zeer slecht pijpwerk, dat eenmaal geconstateerd al tijd tegen hem zal getuigen.

Hij heeft de neiging bezwaren te ignoreren of te bagatelliseren, hetgeen zijn ontwikkelingsruimte.

Een gevoel van eigenwaarde is juist, doch het dient dan op prestatie's gebaseerd te zijn, die de toets van redelijke kritiek kunnen doorstaan. De hr. Ottes is teveel zelfingenomen, denkt over te gehele problematiek die verband houdt met orgelbouw te lichtvaardig, waardoor de kwaliteit bepaaldelijk niet aanvaardbaar genoemd kan worden.

Misschien zal hij door schade en schande (pijpwerk Stadskanaal) wijs worden, thans wordt een en ander niet met de vereiste zorgvuldigheid behandeld, en beschikt hij niet over ervaren personeel. Geen van zijn medewerkers komt uit een orgelmakersbedrijf. Een en ander ontlokte mij de zin: U bent toch niet bezig het orgel uit te vinden?

Resultierend kan ik helaas geen vrijmoedigheid vanden de heer Ottes aan te bevelen als candidaat voor een opdracht tot restauratie-en of nieuwbouw.

Utrecht, 5/11/66 Lambert Erné